

[Indenrigs- og boligministeren.]

mest tænkt på selvbyggeriet —, er det egentlig et stort stykke arbejde at gå igennem alle de problemer, som igangsættelsen af et byggeforetagende rejser, og altså undersøge dem udfra synsvinklen, om de rejste krav fra myndighedernes side er hindringer eller ikke hindringer; og hvis man når til det resultat, at de er nødvendige af hensyn til det, som det ærede medlem talte om, når han sagde: når det blot ikke skader andre, så bliver det jo lidt mere indviklet. Jeg håber, at det ærede medlem tilgiver mig, at jeg ikke prøver på ved denne lejlighed at gå i enkeltheder.

Jeg vil dernæst gerne sige, at jeg har indtrykket af, at forespørgslen er forsåvidt i særlig grad berettiget, som udviklingen har ført til, at vi har stillet og stadigvæk stiller meget betydelige krav til den, der vil gå i gang med et byggeri. Vi må gennemarbejde alle de herhenhørende spørgsmål og se at få det gjort så hurtigt som muligt, sådan at vi kan blive klar over, i hvilken udstrækning vi kan give afkald på disse krav.

Jeg deler også den opfattelse, som det ærede medlem gav udtryk for, at det afgørende er i og for sig at stille en bolig til disposition. Men det ærede medlem sagde i indledningen til sin tale nu, at han i dag havde læst i aviserne om folk, der levede som muldvarpe. Det betyder, at det ærede medlem har erkendt den samme i og for sig rystende boligtragedie, men han har, idet han fremdrager den, tilkendegivet, at han i alt fald er enig i, at der skal stilles visse minimumskrav, ikke blot af hensyn til andre, men også af hensyn til dem, der skal bo i det pågældende byggeri, for ellers havde det ærede medlem jo kunnet trøste sig med, at de mennesker, der, som et blad i dag omtaler, bor på denne fortvivlende måde i den gamle kanonstilling, dog har en bolig. En bolig er altså ikke bare en skal, man kan krybe ind bag, der må også set fra myndighederne synspunkt stilles visse minimumskrav med hensyn til de vilkår, folk må have lov til at leve under; men jeg kan nu ikke tilbageholde den bemærkning, at vi — og det er jo paradokset i situationen — ikke kan tillade os at stille ret mange minimumskrav, når vi ikke er i stand til at opfylde folks primitive ønske om bare at komme i alt fald ind under en skal. Selvom vi i år får et antal boliger, der er et betragteligt bidrag til kampen mod bolignøden, og selvom vi også næste år kan regne med et bidrag, tyder den nedadgående

linie i antallet af projekter på, at situationen er sådan, at vi kommer til at tage meget blidt på de krav, vi stiller til den bolig, folk skaffer sig selv.

Dermed har jeg vistnok i princippet bevareret denne forespørgsel.

I anledning af det ærede medlems bemærkninger om sommerhusenes anvendelse som helårsbeboelse vil jeg gerne sige, at her er to hensyn at tage, ikke blot hensynet til, om sommerboligen opfylder visse minimumskrav, altså ikke er muldvarpestillinger, men også hensynet til den kommune, hvori denne sommerhusbebyggelse ligger. Det ærede medlem vil sikkert give mig ret i, at set fra statsmagtens synspunkt ville det, med den stilling kommunerne indtager i vort land, være urimeligt, om der ikke blev taget hensyn til det synspunkt, kommunerne anlægger i disse sager, nemlig at de boliger, der skal anvendes til helårsbeboelse, også skal være således, at de kan blive rammen om et kontrolleret menneskeliv. Nu ved jeg, at det ærede medlem vil gøre oprør ved tanken om et „kontrolleret“ menneskeliv, men hvis det ærede medlem vil prøve på at forlade sin filosofi og se, at det dog drejer sig om folk, som skal kunne have og opretholde et erhverv og leve sådan, at sygdomme ikke hærger dem, hvad der falder tilbage på kommunerne og rejser en lang række problemer af økonomisk karakter for kommunerne, så vil det ærede medlem sikkert forstå, at der også her er et hensyn at tage. Jeg har i de få tilfælde, som jeg har været udsat for med hensyn til kommuners kritik af boliger, som folk kan skaffe sig selv, prøvet på at intervenere, og jeg tør vel regne med, at den nuværende boligsituation i alt fald vil medføre, at sådanne interventioner fra ministeriets side vil give et gunstigt resultat.

Med hensyn til selvbyggeri vil jeg også gerne sige nogle enkelte ord. Boligministeret har i al den tid, det har eksisteret, interesseret sig meget stærkt for selvbyggeri. Under min forgænger gennemførtes en fuldstændig kulegravning af problemet. Man nedfældede de erfaringer, man gjorde, i en stor betænkning, hvor forskellige typer af boliger, familieshuse, der egner sig for selvbyggeri, er tegnet og beregninger med hensyn til alt, hvad man skal have oplysning om ved sådanne lejligheder, foretaget. Men man må ikke tro, at selvbyggeri er noget billigt byggeri. De erfaringer, vi har, viser, at selvbyggeri ofte fordyres betydeligt, fordi der kun kan arbejdes med byggeriet i en forholdsvis begrænset del af dagens timer; derfor er det længere undervejs end det al-